

масою 28,5 г. Вихід з вирощування становив 76 та 80 % відповідно. Рибопродуктивність була дещо вищою у басейні де утримували дослідну групу однорічок. Загальна маса виловленої риби дослідної групи була більшою на 14,2 кг.

Для одержання товарної продукції однорічок райдужної форелі висаджували у басейни об'ємом 30 м³. Середня маса риб контрольної групи при посадці становила 25,6 г, дослідної – 28,5 г. У басейни посаджено по 3100 екз однорічок. Тривалість вирощування становила 215 діб. З басейнів було виловлено 2805 екз., з контрольного басейну та 2790 екз. з дослідного, середньою масою 250,5 та 268,5 г відповідно. Загальна маса виловленої риби та рибопродуктивність були дещо вищими у риб дослідної групи.

У результаті проведених досліджень встановлено, що годівля риб різними за поживністю кормами сприяє підвищенню продуктивності вирощування райдужної форелі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Barylo Y.O., Loboiko Y.V. // The Animal Biology. 2018. 20: 16-22.
2. Azevedo P.A., Leeson S., Cho C.Y., Bureau D.P. // Aquaculture Nutrition. 2004. 10: 401-411.
3. Кондратюк В.М. // Таврійський науковий вісник. Серія: Сільськогосподарські науки. 2020. 114: 182-188.
4. Лобойко Ю.В., Барило Є.О., Барило Б.С. // НВ ЛНУ ветеринарної медицини та біотехнологій. Серія: Сільськогосподарські науки. 2022. 24(96): 89-93.
5. Sherman I.M., Rylov V.H. // Tekhnolohiia vyrobnytstva produktsii rybnytstva: pidruchnyk. 2005: 351.
6. Єгоров Б.В., Фігурська Л.В. // Зернові продукти і комбікорми. 2010. 2: 46-50.

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ РОЗВЕДЕННЯ КОРІВ ПРИ ВІДБОРІ ЗА ЕКСТЕР'ЄРОМ

М.І. Кузів¹, Н.М. Кузів²

Інститут біології тварин, Львів, Україна

¹ провідний науковий співробітник, kuzivmarkiuan@ukr.net

² старший науковий співробітник, kuzivnatali@ukr.net

Вступ. Одним із головних критеріїв при порівнянні різних технологічних рішень і впровадження селекційних досягнень є одержання економічної ефективності. Підвищити економічну ефективність сільськогосподарського виробництва означає перш за все одержати більше продукції з одиниці площі земель та на голову тварин при зниженні матеріальних затрат. Відомо, що для досягнення оптимального рівня затрат необхідно кожний організаційний захід оцінювати з точки зору економіки, оскільки технологічна доцільність не завжди співпадає з економічною.

Мета – визначити економічну ефективність використання способу формування високоцінних генотипів у популяціях молочної худоби та рекомендованих параметрів відбору телиць української чорно-рябої молочної породи західного внутрішньопородного типу за промірами тіла у 18-місячному віці.

Методика. Дослідження проведені у ТзОВ «Молочні ріки» Сокальського відділення Львівської області на тваринах української чорно-рябої молочної породи. Економічну ефективність виробництва молока корів визначали на основі обліку всіх витрат, виручки від реалізації, чистого прибутку та розрахунку рентабельності.

Результати та їх інтерпретація. З метою консолідації тварин за екстер'єрним типом та підвищення генетичного потенціалу нами розроблений спосіб формування високоцінних

генотипів у популяціях молочної худоби, який включає оцінку особин на основі сумарних нормованих відхилень за промірами тіла, розподіл їх на класи і оцінку молочної продуктивності в межах кожного класу [1].

Рентабельність виробництва молока у корів-первісток у досліджуваному господарстві становила 43,7 %. При відборі цих тварин, розробленим нами способом, рентабельність виробництва молока у первісток класу M^- становила 31,1 %, класу M^0 – 45,9 %, а класу M^+ – 54,3 %.

Таким чином, спосіб формування високоцінних генотипів у популяціях молочної худоби, на основі сумарних нормованих відхилень за промірами тіла первісток і розподілу їх на класи, дає можливість відібрати тварин, які в конкретних умовах характеризуються певними екстер'єрними параметрами і відзначаються високим рівнем продуктивності.

Важливим елементом, як при створенні нових порід, так і при вдосконаленні існуючих, після встановлення або коригування напрямів селекційного процесу є визначення мети породного удосконалення. За господарськи корисними ознаками така мета формується у вигляді цільових стандартів, а за екстер'єром – через визначення параметрів модельної тварини.

У сучасній селекції молочної худоби в країнах з розвинутим молочним скотарством стала традиційною практика втілення кінцевої мети будь-якого етапу або напряду селекції у вигляді модельної тварини на конкретному етапі формування породи. При цьому в модель тварини закладаються бажані параметри, які тісно корелюють з продуктивністю, життєздатністю, тривалістю господарського використання і економічною ефективністю. Прикладом такої практики може слугувати селекція голштинської породи, селекція червоної молочної худоби в Європі та інші. При цьому в модель тварини закладають бажані, часто реально неіснуючі параметри, але тісно, на думку селекціонерів, корельовані з продуктивністю, життєздатністю і загальною прибутковістю [2]. Під час реалізації програми створення, а в подальшому й удосконалення породи з'являється можливість уточнення цільових стандартів на підставі реальних показників тварин.

На основі аналізу росту тварин і його впливу на молочну продуктивність розроблені рекомендовані параметри лінійного росту ремонтних телиць української чорно-рябої молочної породи західного внутрішньопородного типу [3]. При відборі телиць за рекомендованими параметрами лінійного росту у віці 18 місяців рентабельність виробництва молока у первісток, які відповідають параметрам відбору становила 54,3 %, а у тварин, які не відповідають цим параметрам – 41,7 %.

Отже, при розведенні української чорно-рябої молочної породи західного внутрішньопородного типу економічно виправданим є використання розроблених нами рекомендованих параметрів лінійного росту телиць. З метою підвищення економічної ефективності розведення молочної худоби доцільно використовувати розроблені нами методичні підходи з удосконалення тварин.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Патент UA 29234 A01K 67/02. Спосіб формування високоцінних генотипів у популяціях молочної худоби / Федорович Є. І., Бердичевський М. С., Кузів М. І., Бабій Н. М. заявник і патентовласник Інститут біології тварин НААН. № у 2007 08965; заявл. 03.08.2007; опубл. 10.01.2008. 1:10.
2. Полупан Ю. П. Онтогенетичні та селекційні закономірності формування господарськи корисних ознак молочної худоби: дис... доктора с.-г. наук: 06.02.01 «Розведення та селекція тварин». 2013: 694 с.
3. Кузів М. І. // Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора с.-г. наук: спец. 06.02.01 «Розведення та селекція тварин». 2018: 40 с.